

Arts Santa Mònica

Centre de la creativitat

La Rambla 7 08002 Barcelona
T 935 671 110
www.artssantamonica.cat

Entrada lliure

De dimarts a dissabtes d'11 a 21h
Diumenges i festius d'11 a 17h
Dilluns tancat

Organitzen

Arts Santa Mònica –
Departament de Cultura

Centre de Cultura Contemporània
de Barcelona
Montalegre 5 08001 Barcelona
T 933 064 100

Institut français-Barcelona
Moià 8 08006
T 935 677 777

Places limitades. Activitats amb
servei de traducció simultània.

VI Jornades filosòfiques

VI Journées philosophiques

14.10–16.10.2015

Per què treballem?

Lluites per d'altres imaginaris laborals

Pourquoi travaille-t-on?

Luttes pour d'autres imaginaires du travail

Coordinen

Xavier Bassas Vila i Felip Martí-Jufresa

SANTAMÒNICA

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

INSTITUT
FRANÇAIS
BARCELONA

PER QUÈ
TREBALLEM?

Per què treballem?

Lluites per d’altres imaginaris laborals

Pourquoi travaille-t-on?

Luttes pour d’autres imaginaires du travail

Amb les VI Jornades filosòfiques, volem abordar una qüestió de la qual ningú podrà negar el caràcter fonamental; una qüestió transversal perquè ens afecta a totes i tots a diferents nivells: el treball. I volem preguntar-nos: per què treballem?

Ben mirat, aquesta interrogació no és una pregunta retòrica que podríem cloure amb una resposta de sentit comú: qui gosaria respondre “Treballo perquè és el que toca” o “Treballo només pels diners”, i quedar-ne satisfet? Per dir-ho breument, el propòsit d’aquestes jornades seria contestar la naturalització del treball i posar clarament sobre la taula els binomis que estructuren encara bona part de la nostra concepció del treball. Aquests binomis, de fet, ja no responen a la realitat del capitalisme contemporani: treballador/aturat, productor/consumidor, assalariat/autònom, etc... Quines són llavors les categories emergents per a una bona fenomenologia del treball contemporani? Quins són els nous subjectes del treball que cal identificar per tal d’articular una política anticapitalista amb eficàcia transformadora?

El treball ens afecta individualment, provocant una circulació d’afectes que van des de l’estrès per hiper-productivitat a l’angoixa de l’atur, des de l’alienació a la dignitat per la feina. De quins afectes cal fugir? Quines distincions psicològiques governen la feina avui en dia? I com desconstruir-les: mitjançant el dret a la peresa, pel cinisme? En aquest mateix nivell subjectiu, el treball determina la nostra identitat individual. Una vida exitosa és una vida professionalment exitosa: si algú no treballa, queda fora del reconeixement, de la dignitat; però, alhora, el mercat del treball s’organitza justament a partir de la creació sistèmica d’aturats. Com lluitar, doncs, contra les identitats professionals, contra el reconeixement laboral com a reconeixement identitari sense ser acusat de fer una apologia eixebrada de l’exclusió laboral? Com lluitar contra el dret al treball com a dret a la vida?

A nivell social constatem, per una banda, que en el treball s’hi emmiralla el benestar d’una societat; la propaganda governamental es recolza en els índexs d’atur i en la capacitat de fer somniar en la consecució d’aquesta edat daurada anomenada “plena ocupació”. Per altra banda, ens adonem també que la vella concepció de la classe treballadora com a subjecte revolucionari s’ha esmicolat perquè el capitalisme contemporani n’ha desmantellat la unitat i el sentit. El capitalisme actual produeix, en efecte, una sopa de figures híbrides a mig camí de l’ocupació i la desocupació, el salariat i l’autonomia, el treball privat i el treball públic. Com escapar llavors d’aquestes categories laborals que paralitzen tota possibilitat de contestació real del capitalisme? Com sortir de les polítiques naturalitzades que ens obliguen a escollir entre l’èxit professional i la vida familiar (beneïta conciliació!), entre el treball productiu i el treball reproductiu, entre el treball assalariat i el treball d’autònom, entre el treball remunerat i el treball invisibilitzat, entre l’atur i la feina, entre el temps laboral i el temps d’oci? Quins altres espais i temps de lluita s’obren entre la resignació envers les condicions de treball i la lluita sindical o l’aïllament total?

I finalment, on trobem heterotopies del treball, és a dir, llocs i temporalitats oberts on es visualitzin i es portin a terme, encara que sigui fugisserament, d’altres imaginaris laborals? Quines altres relacions s’hi estableixen entre la vida i la feina, entre la producció i el medi ambient, entre els/les treballadors/res que som i els/les que voldríem ser? Quina vida i quin treball s’obren més enllà de la productivitat capitalista?

En definitiva, plantejar “Per què treballem?” ens permetrà de qüestionar la nostra concepció del treball, el com i el per qui treballem: una sèrie de preguntes que lluiten, doncs, per obrir i consolidar d’altres imaginaris laborals.

Biografies dels participants

Cristina Carrasco

Professora de Teoria Econòmica de la UB. Ha treballat temes relacionats amb dones, feina i economia. Ha editat diversos llibres col·lectius amb reflexions crítiques de l’economia des d’una perspectiva de gènere (*Las mujeres y el trabajo*, Icària, 1994; *Mujeres, trabajos y políticas sociales*, Instituto de la mujer, 1997, en col·laboració). Darrerament, ha publicat *Con voz propia. La economía feminista como apuesta teórica y política* (La oveja rota, 2014).

Yann Moulier Boutang

Militant polític, assagista, economista i investigador, és actualment professor d’Economia a la Universitat de Compiègne i a l’Institut d’Études Politiques de París. S’ha especialitzat en la història del moviment obrer, l’esclavitud i el treball assalariat, així com en les transformacions del capitalisme i els nous models productius. Dirigeix la revista *Multitudes* i ha publicat, entre d’altres llibres, *De l’esclavage au salariat* (PUF, 1998), *Le capitalisme cognitif ou la nouvelle grande transformation* (Amsterdam, 2008) i *L’Abeille et l’économiste* (Carnets nord, 2010).

Karina Fulladosa

Investigadora-activista a Sindillar des de 2011. Actualment realitza el doctorat en Investigació en Psicologia Social a la UAB i és membre del grup de recerca “Fractalitats en Investigació Crítica” de la UAB. Sindillar és un sindicat independent de treballadores de la llar i de la cura que es va conformar el 2011 i que té com a objectiu reivindicar els seus drets com a treballadores i denunciar les condicions de treball dins de la precarietat econòmica, política i social.

Gerard Horta

Antropòleg i poeta. Doctor en Antropologia Social per la UB, el 2001 obtingué el premi Carles Rahola d’assaig per *De la mística a les barricades*. Ha publicat quatre poemaris i també, com a antropòleg, *Cos i revolució* (Edicions de 1984, 2004) sobre la relació entre l’anarquisme i l’esperitisme català. Ha publicat llibres sobre antropologia urbana a Barcelona i l’Àfrica. Milita des del 2011 a la Candidatura d’Unitat Popular i a la Coordinadora Obrera Sindical.

Daniela Aparicio

Psicòloga clínica (UB). Psicoanalista AME -didacta- membre de l’EPFCL. Docent de ACCEP. Treballa en diferents recursos de la Salut Mental pública i privada. Ha escrit monografies clíniques en Atenció Primària: Salut Mental (Edicions Doyma) i articles diversos. Forma part de “DIGNITAT”, que treballa amb grups de persones a l’atur de llarga durada. Investigació i participació amb ponències en diferents jornades.

Francesc Serés

Llicenciat en Belles Arts i en Antropologia, és autor de nombroses novel·les guardonades amb premis literaris, entre les que destaquem *La força de la gravetat* (Quaderns Crema, 2006) o *La matèria primera* (Empúries, 2007). El seu darrer llibre és *La pell de la frontera* (Quaderns Crema, 2014), un recull crític i d’una gran sensibilitat poètica, a mig camí de l’antropologia, la geografia i la literatura, sobre les vivències de treballadors immigrants a les terres de Ponent (Premi Crítica Serra d’Or de narració 2015).

J.-L. Martín Ramos

Catedràtic d’Història Contemporània de la UAB. La seva principal línia d’investigació s’ha centrat en la història del marxisme polític, amb diverses publicacions sobre la UGT i el PSOE i, de manera molt particular, el PSUC. En els últims anys està treballant en la història de la Guerra Civil a Catalunya . Ha estat codirector de la revista *L’Avenç* i director de la revista *Historiar*. Ha prologat *El dret a la peresa*, de Paul Lafargue (Índex, 2014)

Col·lectiu comissàries de l’exposició “Ne travaillez jamais”

(Blanca del Río, Mariella Franzoni, Lidia González Alija, Antonella Medici i Lucía Piedra) Aquest projecte pretén desestabilitzar, a través de l’art i en relació directa amb un context específic, el consens que ens ve imposat pels discursos laborals hegemònics i la seva definició del “treball”. L’exposició conté obres d’Alán Carrasco, Raquel Frieria, Paco Chanivet i Diásporas críticas.

VI Jornades filosòfiques

VI Journées philosophiques

14.10—16.10.2015

Benjamin Paré

Empleat polivalent de restauració, artesà, animador, obrer agrícola, performer, empleat polivalent de centre d’art, artista, venedor, bruitista...

Maurizio Lazzarato

Sociòleg i filòsof, ha dirigit les seves recerques vers un qüestionament del deute econòmic com a mecanisme de control polític i moral de la societat (*La fabrique de l’homme endetté*, 2011 i *Gouverner par la dette*, 2014, Les Prairies ordinaires). En el seu darrer llibre, analitza el rebuig del treball per part de Marcel Duchamp i la figura del treballador precari a les nostres societats (*Marcel Duchamp et le refus du travail*, Les Prairies ordinaires, 2014).

Carles Guerra

Artista, crític i comissari independent. Va ser director de La Virreina Centre de la Imatge, on va presentar projectes com ara *Antifotoperiodisme* (2010) i *1979. Un monument a instants radicals* (2011). Entre els anys 2011 i 2013 ha estat Conservador en Cap al Museu d’Art Contemporani de Barcelona

(MACBA). Ha estat assessor del suplement *Cultura/s* de *La Vanguardia* i acaba de ser anomenat director de la Fundació Antoni Tàpies.

Christophe Coello

Director de cinema documental. Ha realitzat diverses pel·lícules sobre les formes contemporànies de contestació i deserció del món del treball capitalista (*Attention danger travail*, 2003; *Volem rien foutre al país*, 2007, ambdues amb Pierre Carles i Stéphane Joxe). Més recentment ha realitzat *Squat. La ville est à nous* (2011) sobre el moviment okupa a Barcelona.

Ingrid Guardiola

Professora de Tendències de la Televisió Contemporània a la UPF, de Nous Formats Culturals, Documental Creatiu y Creació Audiovisual la UdG. Ha co-creat projectes com www.pioneresdelcinema.cat. Des de 2002 col·labora amb el CCCB i coordina la mostra de televisió de qualitat MINIPUT. Ha publicat nombrosos articles a editorials i diaris de prestigi. Des de 2005 forma part del Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona–Cine Truffaut.

© Raquel Frieria

Programa

Per què treballem?

14.10.2015

CCCB – Montalegre, 5

19:00–19:15h

Presentació de les VI Jornades filosòfiques
Xavier Bassas i Felip Martí-Jufresa

19:15–20:30h

Conferències i diàleg:
Cristina Carrasco (economista feminista, UB)
Yann Moulier-Boutang (filòsof, economista)

20:30–21:00h

Debat amb el públic

Afectes i efectes laborals

15.10.2015

Arts Santa Mònica – La Rambla, 7

16:00–17:15h

Karina Fulladosa (Sindillar: sindicat treballadores de la neteja)
Gerard Horta (antropòleg, poeta, sindicalista)
Daniela Aparicio (psicoanalista)
Debat i pausa musical

17:30–18:30h

Francesc Serés (antropòleg, escriptor)
J.-L. Martín Ramos (historiador, UAB)
Debat i pausa musical

18:45–20:00h

Col·lectiu comissàries expo: “Ne travaillez jamais” (ADN)
Benjamin Paré (artista)
Pausa musical
Carles Guerra (assagista, comissari d’art)
Maurizio Lazzarato (filòsof)
Debat i pausa musical

Entrada Lliure

Places limitades.
Activitats amb servei de traducció simultània.

twitter

@artssantamonica
@CCCBdebats
@ifbcn
@JornadesFilosofiques
#JornadesFilosòfiques
#PQtreballem?